

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

Teie 08.04.2026 nr 2-5/26-00739,
RIIGIKOGU/26-0412/-
2T
Meie 04.05.2026 nr 1.1-11/1595-2

**Seisukoha esitamine diislikütuse aktsiisi
tähtajalise langetamise seaduse
eelnõu 868 SE kohta**

Riigikogu Isamaa fraktsioon algatas käesoleva aasta 6. aprillil diislikütuse aktsiisi tähtajalise langetamise seaduse eelnõu 868 SE (edaspidi *eelnõu*), mille eesmärk on kolmeks kuuks ehk juuli lõpuni langetada diislikütuse aktsiis 330 eurole 1000 liitri kohta.

Aktsiisi langetamisel oleks riigieelarvele väga suur negatiivne mõju. Praeguses julgeolekuolukorras vajavad täiendavat rahastust nii riigikaitse kui ka sotsiaalhoolekanne ning ilma reaalseste katteallikateta ei ole vastutustundlik tulusid vähendada. Laiapõhjaline aktsiisilangetus toetab võrdselt kõiki tarbijaid, sealhulgas neid, kes abi ei vaja. Riigi piiratud ressursse on mõistlikum kasutada sihitud meetmeteks, et aidata just kõige haavatavamaid leibkondi ja sektoreid.

Ei tohi unustada ka, et tegemist on kunstlikult tekitatud olukorraga, kus kütuse hinnatõus on põhjustatud eelkõige pakkumise vähenemisest. Hinnalangetusele suunatud riigipoolsed meetmed seda probleemi ei lahendaks; vastupidi, need suurendaksid nõudlust, mis omakorda annaks hoogu hinnakasvule.

Eelnõu menetlemise aega arvestades on varaseim võimalik rakendamise aeg 1. juuni. Seega kehtiks vähendatud aktsiisimäär kaks kuud. Juhime tähelepanu, et kerge kütteõli aktsiisimäär peaks olema ühesugune diislikütusega. Seda ei ole eelnõus käsitletud.

Rahandusministeeriumi arvutused näitavad diislikütuse aktsiisilangetuse kogumõjukuks 24,5 mln eurot.

Tabel: diislikütuse aktsiisilangetuse mõju (1.06 kuni 31.07, mln €)

AKTSIIS	KM	KOKKU
23,5	0,9	24,4

Eelnõu seletuskirjas viidatakse, et „eelnõu ei põhjusta riigieelarve defitsiidi suurenemist, kuna juba tõusnud kütusehindade tõttu laekub riigieelarvesse kavandatud rohkem käibemaksu. Isamaa peab siiski riigieelarve defitsiidi vähendamiseks vajalikuks teha negatiivne riigieelarve, et valitsemiskulude kärbe võimalikult kiiresti ellu viia.“

Kevadprognoosi raames koostas Rahandusministeerium riskistsenaariumi, kus arvestati kõrgema nafta hinnaga. Käibemaksu laekumine riskistsenaariumi korral vähenes võrreldes baasstsenaariumiga 2026. aastal 14 miljoni euro võrra. Isegi, kui kallinenud kütustelt laekub

käibemaksu rohkem, siis see tuleb teiste toodete ja teenuste väiksema tarbimise arvelt, mistõttu on koondmõju eelarvele negatiivne.

Lätis on aprilli algusest saati kehtinud madalam aktsiisimäär kui Eestis, kuid diislikütuse hind on seal endiselt kallim. Viimane ametlik statistika Balti riikide diislihinna kohta (16.04.2026 seisuga; *Weekly Oil Bulletin*):

Tabel: diislikütuse hinnad Balti riikides

Eesti	2,058€
Läti	2,124€
Leedu	2,150€

Lätis tehtud aktsiisimäära langetuse maksimaalne võimalik mõju koos käibemaksuga oli 8,6 senti liitri kohta, kuid sellest jõudis hinda vaid kaks kuni kolm senti. Arvestades, et päevasisesed postihinna kõikumised on viimase kuu aja jooksul ulatunud kolmekümne sendini liitri kohta, ei ole paari sendine hinnamuutus tarbijale isegi tajutav. Sellest tulenevalt võib väita, et mõju piirikaubandusele on äärmiselt väike.

Meil on suurem osa tarbimisest siseriiklik, seega oleks aktsiisilangemise mõju eelarvele igal juhul negatiivne ja seda ei kataks vähene välisriigi isikute tarbimise kasv, eeldusel et aktsiisilangetus jõuabki hinda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Lauri Lelumees 5885 1404
Lauri.Lelumees@fin.ee